

عراق و سوریا لەژێر ھەڵمەتێکی جیا بۆ نوێی گەلی کوردستانیدا

زەرجار ئێران و تورکیا پشت بە ھەزری کوشندە دابەستن بە کەنتەرکردنی ھەڵمەتێکی جیا بۆ نوێی کورد لە باکوور و ئەژھەتێ کوردستان، بەھام عێراق و سوریا ئێم بژاردەییان نییە بە ئاڵۆزکردنی ئێرکەکانیان ئێمەش وا دیکات کورد زیاتر لە ئێنقەر و تاران لە جیا بۆ نوێی نزیکی بن، واشنتن - لە نەوان چەندین کەشێکی دوای کەڵەنیالیزم و سەربەخەیی لە ئەژھەتێ ناوێت، پرسی کورد ھەشتا کەشەییکی ھەمیشەیی و بە چارسەر، تەکنەبۆنی جوگرافیای کوردستان لەگەڵ وە تە نەتەوێکیکاندا بوو ھەڵی ئێوێکی کە خواستەکانی گەلی کورد بە دیاریکردنی چارەنووسی خەڵی بەھەزتر بەت، لەگەڵ ئێوێکی کورد بەھەلی سنوورەو ھەست دیکەن دا بەشکراون، ھەروەھا زەرجار ھووبەووی توندەووی و جیاکاری و پەراوەزخستن دیکەو لەو وە تانەکی کە دا بەش کراونەت سەری، گەلی کورد ماوەییکی زەری ھەوێ دروستکردنی دیکەوێکی سەربەخەلی کوردی دیکات کە سنوورەکان تەپەنەت، بەھام ئێمە دژی بەرزەوێندیی نەتەوێکیکانی ئێران، تورکیا، سوریا و عێراق.

عومەر ئەحمەد، لە شیکاری لە سایتی "مەد ئێست مەنیتەر"، بە پەچەوانەیی ھەزەر ھەمییەکانی تورکیا و ئێران کە بە شەوێکی تینی ھوشوێنی چالاک دیکرەبەر بە پاراستنی یەکیارچەیی خاکەکیان لە دژی جیا بۆ نوێی کورد، دوو دراوسێی عێرەیی خەیان لەگەڵ ھەڵمەتێکی جیا بۆ نوێی دیکەوێ.

خاڻن کي هٿسڍڊ بڻ ٿا مانجي گرتني چنڊن ڦارن ڇڪڻي کي پارن نرگا کڻ لڏڻ ست هٿن کي ني هٿسڍڊ کڻ بوو هٿي
قوربانن چنڊن شين ڦاڙن کي.

سەرێکی تورکیا، تەیب ئەردەگان لە سەرەتای ئەم مانگەدا سەبارەت بە کەشێکی ڕۆژگاری لە عێراق و سوریا وتی: "ئەم بەردەوام ئەمەریکامان ئاگادارکردوووەتەوە کە ناپەت هاوکاری ڕۆکخراوە تیرۆریستییە جیاکارەکان بکات و ئەگەر بەوشەوێک هەڵسووکەوت بکات ئەوا بەرژێوێکی خێراکە و ناوچەکە لە داها توودا تووشی زیان دەبێت" کە مەبەست لەی هەزەکانی هەڵسەندەییە.

شیکار و واکان دښمن، نهم-ریکا و ئیسرائیلی هاوږ-یمن لږ چنډین کا تدا بډها یان بینو لږ هاوږ-یما نیکردن لږگږ ګروږ کوردید-کاندا بډ بډوږ-وږ-شبردنی بډرږ-وږ-ندی-کانیان لږ ږهه-ما تی ناو-یاست، کډ بوو هڅی نهم هانگاو ستراتیژی- ګومانۍ لږسږ-نږان و تورکیا زیاد بکات.

ویلایتێ یەكگرتووێكانی ئەمەریكا، مەژووێكی درێژی هەیە لە پشتیوانیکردنی كورد لە عێراق و سوریا، لەم ساڵانەی دوایدا، وەك بەشێك لە هەوڵەكان بە بڕێنگاریبوونەوەی داعش، كە بوو هەڵی ئەم هاوبەشییە كە سەرێكی گەواو لە شكستی گرووپی چەكدارانی داعش، هەروەها بوو ئەم هەڵی ناڕەزاییەتی هەز و كەمەكە عێرەییەكان كە دهن، دهنەساتی كوردی هەكار لە دزینی سەرچاوە سروشتییەكانیان.

وەك هه‌ژمونی سروشتی هه‌ریمی لێ ناوچه‌كه‌دا، ئێران كه‌مه‌كه‌كه‌ نینگه‌رانی خه‌ی هه‌یه‌ سه‌بارته‌ به‌ جیا بوونه‌وه‌ی كورد، كوردانی ئێران (سه‌ژه‌هه‌ته‌) به‌ شه‌وه‌یه‌كه‌ی سه‌ره‌كه‌ی لێ پارزه‌گاكانی باكووری سه‌ژناوای وه‌اته‌كه‌ نیشه‌ته‌جه‌ن، هه‌ووبه‌هه‌ووی ماوه‌یه‌كه‌ی نا ئارامی بوونه‌ته‌وه‌ و داوای سه‌ره‌به‌خه‌یی زیاتر ده‌كه‌ن، هه‌روه‌ها ته‌رسی ئێران لێ جیا بوونه‌وه‌ی كورد به‌ بنه‌ما نییه‌، به‌ لایه‌به‌رچاوه‌گرته‌ی په‌شینیه‌ی مه‌ژوویی هه‌په‌ینه‌كانی كورد، كه‌ دوا یه‌نیان دوا ی مردنی كه‌كه‌ی كوردی ئێرانی "ژینا ئه‌مینی" لێ سه‌ای هه‌ به‌ردوو لای زیندانی په‌له‌سه‌دا سه‌ره‌یه‌هه‌دا.

لێ ئێستادا، سوپای پاسدارانی ئێران تا 19ی مانگی نۆمەشتی داو، داوای لێ حکومەتی عێراق کردوو چۆکی حیزبێ کوردییەکانی ئێڵپەزسیەن لێ هەرمەمی کوردستان دا بەما ئێست لێ ئێرە هەڵبەشی دەستێ کرد نەوێ هەرشێ بە ئامانج کراو کەندا، لێ ئێیلوولی ئەبردوو، سوپای پاسدارانی ئێران زیاتر لێ 70 هەرشێ موشەکی بالیستیکی لێ دژی بارێگاکانی حیزبێ کوردییەکانی رێژەبەت لێ هەرمەمی کوردستان بە ئامانج کرد، کە بوو هەی گیان لەدەستدانی چەندین ئەندامی حیزبی دیموکرات، هەروەها برینداربوونی چەندین هاووێڵاتی مەدەنی.

لله سررتای هه‌مان سا‌دا، سوپای پاسداران گوایه هه‌رشه موش‌کیان ئه‌نجامداوه به‌سه‌ر که‌مه‌یه‌کی نه‌یه‌نی مه‌سادی ئیسرا ئیلی له هه‌ول‌ه‌ر، به‌یه‌یه‌ی هاگه‌یه‌یه‌ندراوه‌کی خه‌ی.

تورکیا و ئێران هه‌ڵوو‌ستنه‌کی توندیان هه‌یه‌ دژ به‌ جیا‌بوونه‌وه‌ی کورد له‌ ناوچه‌کانی خه‌یانه‌دا و زه‌رجار پشت به‌ هه‌وشوه‌نه‌که‌ ده‌یه‌ستن که‌ ده‌که‌رت سه‌روه‌یه‌ی دراوسه‌کانیان به‌خاته‌ مته‌رسییه‌وه‌.

په‌ده‌چه‌ته‌ به‌غدا هه‌ڵه‌ڵه‌ڵه‌کانی تاران به‌ جدی وه‌ریگرته‌.. وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی عه‌راق فوئاد حوسه‌ن له‌ سه‌ره‌ته‌ی ئهم هه‌فته‌یه‌دا هه‌نگاوی هاگه‌یه‌اند به‌ ئه‌وه‌ی هه‌یز به‌ کوردیه‌کانی ئێران له‌ سنوور دووربه‌خه‌نه‌وه‌. په‌شووتر تورکیا و ئێران چه‌نده‌ ئه‌په‌راسیه‌نه‌کیان دژ به‌ پارتی ژیا‌نی ئازادی کوردستان (پژاکه‌)یان ئه‌نجامدا، که‌ له‌فه‌کی پارتی که‌را‌نی کوردستان و بنکه‌که‌ی له‌ سنووری نه‌وان هه‌ره‌مه‌ی کوردستان و ئێران، ئهم هه‌نگاوانه‌ له‌وه‌ هه‌ستیه‌وه‌ سه‌رچاوه‌ ده‌گرن که‌ نه‌ ئه‌نه‌قه‌ره‌ و نه‌ تاران نایانه‌وه‌ته‌ سو‌ریا و عه‌راق جاربه‌کی ده‌که‌ به‌نه‌ ده‌وه‌ته‌ی به‌هه‌ز، به‌لام هه‌چ به‌ره‌وه‌یه‌یه‌کیان له‌وه‌دا نه‌یه‌ که‌ کورده‌کان ئهم لاوازییه‌ به‌کاربه‌هه‌ن به‌ بنیانه‌ی حکومه‌ته‌ی ناو‌خه‌یه‌ی سه‌ره‌به‌خه‌ یان ته‌نه‌ته‌ حکومه‌ته‌ی سه‌ره‌به‌خه‌ له‌ سو‌ریا له‌ ماوه‌یه‌کی دره‌ژدا، ئهمه‌ش به‌به‌ته‌که‌ ئا‌هه‌تر ده‌که‌ته‌، هه‌ردوو که‌ به‌ره‌ هه‌ره‌مه‌یه‌که‌ هه‌ڵه‌ڵه‌ڵه‌کان داوه‌ کاریگه‌ری یه‌که‌تر لاواز به‌که‌ن به‌ کوردانی هه‌ره‌مه‌ی کوردستان، که‌ تورکیا په‌شتیوانی له‌ پارتی دیموکرا‌تی کوردستان ده‌که‌ته‌ و ئه‌رانه‌ش په‌شتیوانی له‌ یه‌که‌ته‌ی نه‌شته‌مانی کوردستان ده‌که‌ته‌. هه‌روه‌ها هه‌ردوو وه‌ته‌ په‌شه‌یه‌که‌ ده‌که‌ن به‌ ئه‌وه‌ی کاریگه‌رییان هه‌یه‌ته‌ له‌سه‌ر که‌رکه‌، که‌ ده‌گه‌ترته‌ ئێران ده‌ستی به‌هه‌یه‌ له‌ شه‌یه‌ی دژی ده‌وه‌ته‌ی ئه‌سه‌لامی و په‌یه‌وه‌یه‌یه‌کانی تاران له‌گه‌هه‌ هه‌زه‌کانی ده‌شده‌ شه‌عه‌ی و به‌شی شه‌عه‌ی که‌مه‌هه‌گه‌ی تورکه‌مان.

تورکیا و ئێران هه‌ڵوو‌ستنه‌کی توندیان هه‌یه‌ دژ به‌ جیا‌بوونه‌وه‌ی کورد له‌ ناوچه‌کانی خه‌یانه‌دا و زه‌رجار پشت به‌ هه‌وشوه‌نه‌که‌ ده‌یه‌ستن که‌ ده‌که‌رت سه‌روه‌یه‌ی دراوسه‌کانیان به‌خاته‌ مته‌رسییه‌وه‌، به‌ په‌چه‌وه‌نه‌وه‌، له‌به‌ره‌ ئه‌وه‌ی وه‌تانه‌ی نا‌هه‌یه‌که‌ لاوازن، عه‌راق و سو‌ریا توانای هه‌گه‌ترته‌ی ئه‌وه‌ هه‌گه‌یه‌یه‌یه‌، به‌مه‌ شه‌وه‌یه‌ ده‌ره‌ئه‌نجام به‌ به‌رده‌وامه‌کانی جیا‌بوونه‌وه‌ی کورد له‌ ده‌ره‌وه‌ی سنووره‌کانی خه‌یانه‌دا هه‌ده‌گرن.